

TANTÁRGYI TEMATIKA

BTMMN113 Szövegolvasás, interpretáció II.: Narrációelmélet szem.

<p>Tantárgy neve: Szövegolvasás, interpretáció</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN109, BTMMN113, BTMMN1004, BTMMN1008 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p> <p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p> <p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Tasi Réka egyetemi tanár</p>	
<p>Közreműködő oktató(k): Tasi Réka egyetemi tanár</p>	
<p>Tantárgyi egység: Szövegolvasás, interpretáció II.: Narrációelmélet szem.</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN113 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: 2T (A szak kereshetőségi táblájában megjelölésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)</p>	<p>Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)</p>
<p>Kreditpont: 3</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A tantárgy a régi magyar irodalom elbeszélő alkotásainak narrációelméleti reflexiókkal számoló olvasási lehetőségeit mutatja be. Ez az olvasásmód nagy interpretációs hozammal bír az énelbeszélések különböző műfajainak vizsgálatakor, így a tanulmányozott szövegek egy részét e műfajok köréből válogatjuk (napló, emlékirat, történeti feljegyzés, útleírás). Az elemzett szövegek másik csoportját a fiktív cselekményű művek adják (fiktív narrációként olvasható versciklus, széphistória, eposz). Szintén figyelemre érdemesek az elbeszélés elemi egységei, a nem narratív műfajok betéteiként is megtalálható exemplumok.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Elősegíti, hogy a hallgató értse az irodalomnak a magyar és az európai identitás konstrukciói kialakításában, fenntartásában és formálásában betöltött szerepét, a magyar és a világirodalom történeti és társadalmi meghatározottságát, az irodalom és nyelv alapvető összefüggéseit. Ismereteket biztosít az irodalomtudomány, valamint a határtudományok jellemző kutatási kérdéseire, azok nemzetközi kontextusára, különböző kutatási irányzatok elemzési és értelmezési módszereire, továbbá szakterülete művelésének hagyományos és elektronikus forrásaira vonatkozólag. <i>képesség:</i> Előmozdítja az irodalom jelenségeinek a maguk történetiségében, változásaiban és változatosságában való elemzését, valamint hogy a hallgató önálló munkával, elméleti és módszertani megalapozottsággal, kritikai szempontokat érvényesítve képes legyen feltárni egy adott irodalomtudományi kérdéskör, résztema összefüggéseit. <i>attitűd:</i> Előmozdítja, hogy a hallgató kutatásai és munkája során figyelembe vegye a vizsgált irodalmi jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát. <i>autonómia és felelősség:</i> Előmozdítja, hogy a hallgató tudatosan reflektáljon az irodalmi jelenségek, valamint az irodalomtudományi kutatások történeti és kulturális</p>	

beágyazottságára, továbbá kritikus tudatosság jellemezze a szakterületéhez kapcsolódó kérdésekben.

Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:

1. Sztárai Mihály: Az igaz papság tüköre; Válaszúti komédia
2. Szép ének a gyulai vitézekről
3. Tinódi Lantos Sebestyén: Cronica
4. Heltai Gáspár: Pontiánus históriája
5. Eurialus és Lukrécia
6. Balassi Bálint Nagyciklusa
7. Illyefalvi István Jefte tragédiája
8. Rimay János szerelmes és vitéz énekei, istenes és bölcselkedő költészete
9. Pázmány Péter: Öt szép levél
10. Protestáns és katolikus prédikációk exemplumai
11. Keresztúri Pál: Mennyei társalkodás
12. Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem
13. Gyöngyösi István: Márssal társalkodó murányi Vénusz
14. Bethlen Kata önéletírása

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szereshető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

KECSKEMÉTI Gábor, *Toposzok és exemplumok a história hasznairól a 17. században*, StudLitt, 32(1994), 73–89.

NAGY Levente, *Időszerkezet és individuumszemlélet három 17. századi magyar eposzban (Szigeti veszedelem, Kemény János emlékezete, Rákóczi-eposz)*, ItK, 2000, 197–223.

TÜSKÉS Gábor, *A XVII. századi elbeszélő egyházi irodalom európai kapcsolatai (Nádasi János)*, Bp., Universitas Könyvkiadó, 1997 (Historia Litteraria, 3).

KECSKEMÉTI Gábor, *Rimay retorikai nézeteinek forrásai és összetevői*, ItK, 109(2005), 222–242; ua. = *A szerelem költői: Konferencia Balassi Bálint születésének ötödfélszázadik, Gyöngyösi István halálának háromszázadik évfordulóján, Sárospatak, 2004. május 26–29.*, szerk. SZENTMÁRTONI SZABÓ Géza, Bp., Universitas Kiadó, 2007, 177–202.

István BITSKEY, *Konfessionen und literarische Gattungen der frühen Neuzeit in Ungarn*, Frankfurt am Main–Berlin–Bern–New York–Paris–Wien, Peter Lang Verlag, 1999.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

HELTAI János, *Balassi és Buchanan Iephtese*, ItK, 1997, 541–549.

Amedeo DI FRANCESCO, *Kölcsönhatás, újraírás, formula a magyar irodalomban*, Bp., Universitas Kiadó, 2005 (Historia Litteraria, 19).

KIRÁLY Erzsébet, *Tasso és Zrínyi: A „Szigeti veszedelem” olasz epikai modelljei*, Bp., Akadémiai, 1989 (Humanizmus és Reformáció, 16).

SZILASI László, *Argumenta mortis (Érvek és ellenérvek a hősi halálra: becsület és méltóság a régi magyar elbeszélő költészetben és emlékiratokban)*, ItK, 1997, 217–234.

NAGY Levente, *Időszerkezet és individuumszemlélet három 17. századi magyar eposzban (Szigeti veszedelem, Kemény János emlékezete, Rákóczi-eposz)*, ItK, 2000, 197–223.

CZINTOS Emese, *Példától az olvasmányig: A (szép)história a 16. század magyar irodalmában*, Bp., Reciti, 2017 (Irodalomtörténeti Füzetek, 179).

Christoph DAXELMÜLLER, *Narratio, Illustratio, Argumentatio: Exemplum und Bildungstechnik in der frühen Neuzeit = Exempel und Exempelsammlungen*, Hrsg. Haug WALTER, Burghart WACHINGER, Tübingen, Niemeyer, 1991, 77–94.